

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLIX.

SÉ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.

N°. 4.

Duminică, 5 (17) Ianuarie.

1886.

Din cauza s-tel srbători de mâne țiarulū nu va apăre până Marți sėra.

Nou abonamentū
la

„Gazeta Transilvaniei”.

Cu 1 Ianuarie 1886 st. v., se incepe unū nou abonamentū, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai fōiei nōstre.

Preflū Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unū anū 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 francoi

„ șese „ 20 „

„ unū anū 40 „

Rugămă pe domnii abonenți, ca sē bine-voiască a-și reînoui de cu vreme abonamentulū, ca sē nu se ĩnterupă expedițiunea țiarului.

Domnii ce se vorū abonā din nou sē binevoiescă a scrie adresa lāmuritū și a arēta și posta ultimā.

Abonarea se pōte face mai ușorū și mai repede prin mandate postale.

Abonațiorū de pân'acum li se recomandā a ĩnsemna pe cuponū numērulū fāșiei sub care au primitū țiarulū.

Administrațiunea.

1885—1886.

III.

Brașovū, 4 Ianuarie 1886.

Niciodatā n'amū sēmțitū adevērulū țicalei: „Dōmne apērā-ne de amicii nōstri, căci de inimici ne vomū sci apēra noi ĩnși-ne” mai multū ca ĩn anulū espiratū; niciodatā n'amū făcutū experiențe mai amare ca acum, când obraznicele defăimări ale adversarilorū nōstri și-au ajunsū culmea.

Nechipsuința și incapacitatea politicā, ĩnchipuirea și trufia orbā personalā și reaua credință, s'au ĩntrecutū unele cu altele și uneori și-au datū mână cu tōtele spre a ne dovedi, cătū de ĩnțeleptū e acelu proverbū, care ne ĩnvață, ca sē ne ferimū mai multū de cei ce se ĩmbulzescū cu amiciția și se apropiā de noi cu miere pe buze, decâtū de aceia, cari ne declarā pe față că suntū adversarii nōstri.

Trebue ore se mai spunemū, că cei ce mai multū strigā, „că ei așa și că ei pe dincoala,” facū de ordinarū cele mai rele servicii cauzei nōstre? Trebue sē mai amintimū, că s'au aflatū omeni din sĩnulū nostru, cari cu voiā fār' de voiā au sprijinitū lucrarea de defăimare a contrarilorū nōstri politici și naționali? Trebue sē mai arātāmū cum unii, cari ĩn adevēru suntū chiāmāși sēu ĩși arōgā chiāmarea de-a ne apēra cauza nōstrā naționalā, ne apērā de ne omōrā?

Dēcā ar esista ĩntre noi adevērata solidaritate, care presupune modestiā, respectarea reciprocā și multā obiectivitate ĩn cestiuni de interesū naționalū, atunci nu s'ar putē petrece lucruri, ca cele ce le-amū esperiatū, nu ar fi fostū cu puțință sē se afle ĩn mijloculū nostru omeni, cari prin nesocotințele lorū sē dea numai nutremētū ĩnsinuārilorū și defōimārilorū perfide ale dușmanilorū naționalității nōstre ĩntr'unū timpū de grele ĩncercări.

Unde amū sta astăzi noi Romānii asupriți, dēcā ōrba fuduliā ru s'ar fi vēritū ĩntre noi ca o afuriseniā moștenitā de veacuri, făcēndu-ne aprōpe incapabili de a lucra cu sinceritate și cu devotamentū curatū și neturburatū de patimā, mână ĩn mână și umērū la umērū pentru binele și libertatea nēmului nostru?

Unde amū fi noi astăzi dēcā dușmanii nōstri, cunoscēndu-ne marile slābiciuni și patime, nu s'arū putē folosi cu atāta succesū de ele, bātēndu-ne totū cu omeni din sĩnulū nostru și profitāndū de multe fapte ale acestora, sevr-

șite fără precauțare maturā, fără de a fi premersū o sincerā și obiectivā ĩnțelegere și cumpēnire, spre a ne ĩnsinua ĩnaintea lumii, că lupta nōstrā naționalā ar urmārī scopuri ascunse, neiertate și periculoșe existenței statului, ĩn care trăimū.

Poporulū e bunū și recunoscētorū pentru ori-ce sfatū sēu ajutorū l'ar primi dela omenii cu carte, sânge din sângele sēu. Dēr ore aceștia, conducētorii lui naturali, suntū și ei totdeuna așa de buni și recunoscētori față cu elū?

Dēcā suntū recunoscētori atunci de ce ĩlū lasā ĩn prada lupilorū turbați, de ce nu luptā și stāruescū pentru acestū bravū și lealū poporū, care i-a crescutū din sudōrea sa și le a datū sciință ĩn speranța, că o vorū folosi-o spre binele lui?

Multe amū mai avē sē țicemū, dēr cei ce au sēmțū curatū și judecatū sântōsā suntemū siguri, că ne-au ĩnțelesū. Prea multe și varie suntū esperiențele nōstre de totū felulū ĩn cești douēzeci de ani, de când amū devenitū earāși nisce paria politici decātū ca sē ne mai fiā greu a cunōsce pēcatele nōstre proprie.

ĩnțelege-vorū dēr frații nōstri că a sositū supremulū timpū ca sē ĩnvēțāmū a ne cunōsce mai bine omenii și pe cei ce-i vomū afla demū de ĩncrederea nōstrā sē-i sprijinimū ĩn lucrarea lorū din tōte părțile cu tōtā țaria posibilā.

Căci nu putemū pricepe cum unū poporū despoiatū de tōte drepturile naționale și prigonitū, ca alū nostru, s'ar putē redica din cāderea sa fără de a avē conducētori ĩnțelepți și energici și fără de a fi legatū de acești conducētori cu legătura tare a ĩncrederei și a iubirei.

Desbaterile asupra bugetului Ungariei

ĩn 13 Ianuarie au ĩnceputū desbaterile asupra bugetului. Celū dintēiu vorbi:

Helfy, care propuse respingerea bugetului. Dupā elū deficitulū nu e numai de 13.8 miliōne, ci trebue socotitū la deficitū și cele 11.1 miliōne pentru rāfuirea datoriei, 7 miliōne vinderea moșielorū statului, 5.8 miliōne creditulū cerutū pe 1884, 3.6 miliōne creditulū cerutū pentru cāile ferate pe 1885, 1 1/2 miliōne deficitulū expōzițiunei, prin urmare unū deficitū de 42 miliōne. Guvernulū Tisza nu i-ar ĩncredința oratorulū afacerile nici măcarū o ți. Vorbesce apoi oratorulū despre situațiunea politicā generalā, despre pactulū vātēmatorū ce-lū pregătesce guvernulū, despre reaua administrațiune. Libertatea s'a ĩnlocuitū cu arbitriulū personalū. Nousele proiecte administrative suntū unū atentatū la libertatea națiunei. Acestū guvernū a coptū cu timpulū ĩn tōtā țera ne mai auște ostilități din partea naționalitățilorū. Cauzele suntū reaua administrare, sarcinile cele apāsātōre. Adevērata libertate ar ĩmpāciui naționalitățile. Politicā guvernului față cu naționalitățile se basēzā pe tendința oportunismului reacționarū. Elū uitā, că ĩntime relațiuni cu naționalitățile pentru noi suntū celū mai tare scutū și apērare contra Rusiei. ĩnfluința neinsemnatā a guvernului asupra afacerilorū esterne a creatū și aci numai stări triste, d. e. cestiunea sērbo-bulgarā, ĩn care amū adusū lucrulū acolo, ĩncātū ne-amū ĩnstrāinatū și pe Sērbī. ĩn timpū de țece ani, guvernulū n'a făcutū nimicū din cele promise, și mai puținū ĩncā ĩn privința financiarā. Liberalismulū guvernului ĩlū ĩlustrēzā mai bine prelungirea mandatului de deputatū și tendința reacționarā a legii municipale. Oratorulū n'ar vota o ți măcar mijloce d'a sta la putere acestū guvernū și respinge bugetulū. Helfy presintā urmātōrea moțiune subscrisā de țece deputați: Bugetulū prezentatū de guvernū pentru 1886 arātā unū deficitū de 13.8 miliōne, dēr guvernul admite că adevēratulū deficitū e de 32 miliōne, ce are sē se acopere parte prin credite, parte prin ĩnstreĩnarea averei statului. Acest rezultat condamnă procederea guvernului, prin a cārui politicā s'a mārītū enormū datoria statului. Cānd unū asifelū de rezultatū s'a obținutū ĩn cursulū unei ĩndelungate pāci, atunci nu fără patrioticā ĩngrijire putemū cugeta la eventualitatea unui rēs-

boiu. Considerāndū decī, că nu fără pericolū se pōte lāsa acestui guvernū conducerea mai departe a afacerilorū, că și ĩn celelalte ramuri administrative se constatā rezultate rele, că guvernulū este ĩnsufletitū de o tendință reacționarā, care amenință chiar și libertatea publicā, că guvernul a ĩnrētātīt atāt raportul nostru cu Croația, cāt și cu naționalitățile, că politicā lui șovăitōre ĩn afacerile esterne a coptū cu timpulū o situațiune nesigurā, ba chiar periculoșā; considerāndū ĩn fine că actualulū guvernū este incapabilū a redobāndi ĩndependența politicā și naționalā, camera hotārēsc: Bugetulū prezentatū de guvernū pe 1886 nu se primesce ca basā a desbaterilorū speciale.

Hovansky ĩlustrēzā situațiunea financiarā, care e ađi mai ĩngrijitōre ca ori cānd. Cu tōte mijlocele ce i le-a votatū camera guvernului ĩn anii trecuți, rezultatulū e — judecatū cătū se pōte de blāndū — că stagnēzā finanțele. Situațiunea ĩnsē devine totū mai rea. ĩntrebarea e ađi: spori-se-vorū dārile sēu nu? Dēcā nu, atunci regularea economiei statului va da ĩndērētū repede. Cu dārī colosale și cu datorii nenumērate n'a ĩsbititū guvernulū a echilibrā economia statului. Oratorulū constatā, că deficitulū e de 32 miliōne. Descōse apoi diferite preliminarie din bugetū și țice că programulū ministrului de finance este: spori de dārī și datorii de statū. Asemenea bugete fantastice ducū la ruinā și bilanțulū politicū arātā deja ađi cele mai triste fapte: ĩnstituțiunii politice distruse, ĩnvālmāșelā ĩn administrațiune și scāderea acelu teritoriu pe care aflā liniște idea de statū ungarū. Ađi trebue sē purtāmū o luptā formalā de apērare ĩn contra naționalitățilorū care se ridicā totū mai pretențioșe. Dēcā lucrulū a ajunsū așa de departe, cauza e nedestoinicia sēu lipsa de prevedere a guvernului, care nu s'a priceputū sē lege de acēstā patriā pe cetățanii de limbī strēine prin libertate, culturā și bunā administrațiune. Oratorulū nu i pōte vota bugetū acestui guvernū, care nu duce pe Ungurī ĩnainte, ci ĩndērētū ĩn Asia. Ca basā ĩnsē la desbaterile speciale primesce bugetulū.

Gyōrffi n'are ĩncrede ĩn guvernū și respinge bugetulū. A presenta unū bugetū cu unū asemenea deficitū nemijlocitū dupā jubileulū lui Tisza, nu e colegialū din partea ministrului de finance. Oratorulū ĩmputā ministrului președinte, că nu'și ține promisiunile, dupā cum ministri din Viena nu ținū ce promisū ĩn Pesta. Se pare că Leitha pentru ei ar fi Lethe. Regimulū lui Tisza va preface totulū ĩn ruinā. Bugetulū nefiindū realū, ĩlū respinge.

Csanādy: Dela Șiria luptāmū — partida ĩndependentā — pentru recāștigarea ĩndependenței țērii, perdutā prin pactū. Tisza a luptatū cu noi, pānā cānd diavolulū egoismului și ambițiunei s'a făcutū stāpānū pe alū. Atunci și a jertfitū principiile sale politice, ca sē devinā ministru-președinte și ĩn acēstā calitate a comisū mai multū devastări, ba chiar jafuri. (Președintele ĩlū chiamā la ordine.) Aplicū espresiuile dupā meritele fiacārui, Tisza a făcutū mai mari devastări decātū Turcii și Tātarii. Prin primirea pactului a comisū Tisza o erezisā. Este timpulū supremū ca Tisza sē-și reia principiile ce acum 10 ani le-a atārnatū de cuiu. Asta a promis-o elū ĩnainte ĩntregei țēri și celū ce nu-și ține o asemenea promisiune, nu este omū cĩnsitū. (Președintele din nou ĩlū chiamā la ordine.) Acum țice anī am țisū: „Dacă așū sci, că națiunea nu sē scapā astfel de afșcerile comune, care o nimicescū, așū saluta cu bucuriā țiaua, ĩn care vātulū ar sufla josū corōna imperialā austriacā de pe capulū regelui Ungariei.” Acēsta o țicā și ađi. (Președintele ērāși ĩi face observațiuni.) Dorescū ca aceea parte a Poloniei, care se aflā acum sub stāpānirea prusianā, sē se unescā cu Galiția. (Președintele ĩlū face atentū, că Ungaria stā ĩn relațiuni amicale cu acelu statū pe care l'a amintitū, și că ĩn parlamentū sē nu facā nimenea espectorāri care arū putē turbura aceste bune relațiuni.) Mai departe dorescū, ca și a treia parte a Poloniei sē se unescā cu Galiția, și corōna Poloniei sē se punā pe capulū M. Sale regelui Franciscū Iosifū alū Ungariei. Prin acēsta i s'ar trage unū zāvorū ĩnvasiunei rusesci ĩn Turcia. Oratorulū respinge bugetulū, Ședința se sfērșesc.

„Economul.”

Sub titlul „*Agitațiuni naționale pe acțiuni*” se ocupă „*Nemzet*” într-un articol de institutul de economii „*Economul*”, ce e pe cale d'a se înființa de Români în Clușiu. Fôia bugetară din Pesta ăice, că acestu institutu n'ar avé altu scopu, decâtu să facă agitațiuni politice sub această firmă. După ce citează numele întemeiatorilor, ăicendū că toți aceștia sunt locuitori și posesori de realități în Clușiu, continuă astfel:

Pe timpul ațitărilor în Clușiu, acești domni au dat tonul. Toți acești domni se mărturisesc, în modu bătător la ochi, de greco-catolici, nici unul din ei de greco-oriental; cei mai cu învedere bărbați ai confesiunii din urmă stau departe de astă afacere. Ca motivu se dă, că populațiunea română din apropiere nu găsește nici unu institutu de bani, care ar pute să satisfacă trebuințelor sale de creditu. Cu toate astea, în Clușiu fiecare e convinsu, că această creațiune are tendințe politice; căci în Clușiu sunt destule institute de bani, unde poți găsi creditu mai ușor. Afară de această, afacerea are și coloro confesională. La „*Albina*” economisesc greco-orientalii, aci voru prepondera greco-catolicii. Aci au să se centralizeze capitalele lumii române; de aci niminea altul să nu trăgă folosu, decâtu aceia, cari conduc politica. Acesta-i unu simptomu periculosu. Dacă domni români astfel înțeleg lucrul, atunci ușor se pôte nasce unu curentu, care pôte deveni periculosu industriașilor și țăranelor români. Ce s'ar întâmpla, dacă Ungurii ar declara: Numai cerealele unguresci cumpărăm, numai produse d'ale industriei unguresci?

Vomă reveni.

Afacerea Carolinelor.

Conflictul ce se provocase între Spania și Germania din pricina insulelor Caroline și care devenise atât de acut, încât nu lipsea multu ca cele două state să se încaere, s'a aplanat prin mijlocirea Papei. Diarele spaniole publică acum propunerea de mijlocire a Papei, care e următoarea:

Descoperirea unei părți a insulelor Caroline și Palaos de către Spania în suta a 16-a și unu șir de acțiuni, ce le-a îndeplinitu guvernul spaniolu în diferite timpuri pe aceste insule spre binele indigenilor, au creatu după convingerea guvernului și națiunii spaniole unu dreptu de suveranitate, sprijinitu pe principiile dreptului internațional, care în cursul acestui timpu s'au invocat și urmăritu la asemenea încercături. Dacă privim totalitatea acțiunilor amintite mai sus, a căroru corectitate pe lângă această se dovedește prin diferite acte în arhivele Propagandei, atunci nu putem să nu recunoșcem influința binefăcătoare a Spaniei asupra locuitorilor acestor insule. Afară de asta, trebuie să considerăm, că nici unu altu guvern n'a exercitat asupra lor o asemenea influință. Și acesta esplică tradițiunea stabilă, de care trebuie să se țină seama, și convingerea poporului spaniolu cu respectu la această suveranitate, o tradițiune și o convingere, ce s'au ivit acum două luni cu unu zel și o vioiciune, încât erau în stare să pună în întrebare pentru momentu pacea internă și relațiunile amânduror guvernelor. Pe de altă parte, atât Germania cât și Anglia în anul 1875 au declarat espreș guvernului spaniolu, că ele n'au recunoscut suveranitatea Spaniei asupra ăiselor insule. Guvernul imperialu din contră e de părere, că numai luarea în posesiune de faptu a unui teritoriu dă dreptul de suveranitate asupra aceluia, dăr că o astfel de luare în posesiune a

Carolinelor de către Spania niciodată nu s'a întâmplat. Amăsurat acestu principiu a procedat elu cu insula Yap și, precum a făcutu din parte guvernul spaniolu, mijlocitorul recunoșce cu respectu la această bucurosu, că guvernul imperialu a lucratu cu cea mai bună știință și conștiință. În urma acestei și pentru ca vederile divergente ale ambelor guverne să nu formeze nici o pedecă pentru o onorabilă regulare, propune mijlocitorul, după o acurată esaminare a tuturor referințelor, ca noua învoială să observe forma protocolului, care s'a încheiatu cu privire la archipelagul Sulu în 7 Martie trecut la Madridu între reprezentanții Britaniei Mari, Germaniei și Spaniei, și să se primescă următoarele puncte: 1) Să se recunoșcă suveranitatea Spaniei peste insulele Caroline și Palaos. 2) Pentru ca această suveranitate să aibă efect, se obligă guvernul spaniolu să întocmescă câtu mai curendū pe insulele numite o administrațiune regulată cu o putere, care să fiă destul de tare spre a garanta ordinea și drepturile câștigate. 3) Spania dă Germaniei deplina libertate a comerțului, a navigațiunii și a pescuitului pe aceste insule, precum și dreptul ca să înființeze acolo o stațiune pentru corăbii și pentru cărbuni. 4) Se asigură Germaniei libertatea de a face plantațiuni pe aceste insule și de a înființa colonii agricole, în același modu ca supuții spanioli.

SCRILE ȚILEI.

De câteva țile Ardélului nu se mai află în comunicațiune directă cu Ungaria și cu cealaltă parte a monarchiei. Trenul accelerat sosese dela 10 l. c numai până la Clușiu și n'are legătură cu trenul de persoane din Ardél așa că posta dela Pesta și Viena o primim acum cu 24 ore mai târziu. Bine că noua administrațiune a căilor ferate vrea să facă economiă, ca să pôt plăti salariile mari ale diferiților directori, dăr cu interesele comunicațiunii cum rămâne? Dără totuși se voru hotări a stabili o juncțiune a trenurilor din Ardél cu trenurile ce circulă până la Clușiu!

—x—

Ministrul de finanțe ungurescu a ordonat, ca protocoalele de pertractare asupra afacerilor bagatele, ce se transportă dela judecătoriele comunale la cele ceruale să se supună taxei timbrului de 20 cr. de fiecare colă, sentințele însă date de judecătorie cercuale în asemenea afaceri sunt libere de timbru.

—x—

A mai „pripocșit” ministrul *Trefort* pe preoții gr. or.: *Iónu Marinu* din Crisbav și *George Popovici* din Sebeș cu câte 80 fl., *Iónu Fechetici* din Șoimușul român cu 60 fl., *Iónu Mihălescu* și *Teodoru Sovrea* din Fenaț cu câte 50 fl. Dumneșu s'î erte!

—x—

„*Bud. Hrl.*” află, că ađi-mâne și catedra de limba română dela universitatea din Clușiu va fi folosită pentru speculațiunii naționale. La această răspunde și mai luminatul „*Ellenzék*”, că după câtu este minunția sa informatu, că fiindu concediatu Dr. *Silași*, ministrul *Trefortu* va îngriji, ca pe viitor să nu se mai întâmple nimic. — Nu ne mirămu nicădecum, că în foile unguresci nu mai cetim nimic scrisu cu judecată, pentru că „*patrioții*” nu mai au timp să judece din cauza uneltirilor.

—x—

Clubul advocaților din Pesta, în ședința generală extraordinară dela 11 Ianuarie, după ce oratorii au criticat aspru procederea guvernului și § 54 din proiectul de lege municipală, a hotărît să adreseze dietei o petițiune în contra acestui paragraf.

Ni se scrie din *Reghinu*, că în 29 Decemvre 1885 prin satele dimprejur ômenii au veditu fulgeru și a tunat. Bătrânii satului veditu în acesta unu semn, că va fi bătăia mare. — Ométul se duce, vremea e môle, vitele s'au sănătose, dăr fără preț, ômenii pe lângă toate necazurile ce-i apasă totu mai dau câte unu semn de viață cu ocaziunea sêrbătorilor.

—x—

„*Ellenzék*” ne spune, că unu ăiaru cotidianu din Viena ne înfățișază *tabloulu Ungariei* astfel: „În Ungaria, și mai vêtos în părțile de mēdă-nôpte ale ei, se află sate și orașe întregi, din care o parte a locuitorilor se susțin de multu timp numai din furat.”

—x—

O depeșă din *Washingtonu* aduce scirea, că senatul americanu a încuviințat o lege în contra poligamiei și că pe secta *Mormonilor* a pus o sub curator, pe care îi domnesce președintele republicei. Cei 150.000 *Mormoni* voru remonstra cu totă energia în contra acestei dispozițiunii, pe care ei o privesc ca forțe barbară. Dacă remonstrațiunea lor le va folosi ceva este cu totul altă întrebare, mai cu seama că președintele actualu *Cleveland* este holteiu, care nu cunoșce viața conjugală nici cu o femeie, necum să aibă înțelegere pentru căsătoria cu mai multe femei după legea *Mormonilor*.

—x—

Prestidigatorul profesor *Cav. Aldo Martini*, artistu ală curții reg. *Italiane*, care prin producțiunile sale în adevăr forte interesante a desfătatu Joi sêra în sala *Hotelului No. 1* unu publicu alesu, de către care fu admirat și aplaudat. — va da duminică în 5 (17) Ianuarie sêra a doua reprezentațiune totu în sala *Hotelului No. 1*. — D-lu prof. *Martini* se distinge, pe lângă producțiunile sêla cu totul noue și prin modul fin și atrăgător, cu care le execută. Din interesantiu sêu programu de Joi, au avut unu succes admirabilu producțiunile cu d-na *Stella* și jocul de *Silhouette*.

Nouă călcări de domiciliu.

Din capétul Ibănescilor, 4 Ianuarie 1886.

Stimate D-le *Rectoru*! Pôte în urma vr'unei scrisori oficiose dela prefectură, notarul cercualu *Niculae Manția* din *Ibănesci*, care a fostu mai nainte învățătoru român. a călcatu în săptămâna trecută, în prezența a doi jurați și a unei straje comunale, casa *Domnului Iónu Petru*, capelanu în *Ibănesci*. — i-au aruncat și rescollit toate scrisorile câte le-a avut în archivul sêu căutându după „cartea” — care ar purta titlul „*Martirii libertății*” opă, ce l'ar fi scris și datu la lumină Dr. *Drăgescu* etc.

Căutarea însă a fostu în zadar, pentru că între cărțile și scrisorile sermanului capelanu gr. orientalu nimic compromiștoru nu s'a aflatu, — nu s'a dovedit nici aceea, — că „*Iónu Petru*, capelanu gr. or. din *Ibănesci*” ar fi „*iredentist*”, — numai veđi, că tema și frica în familia respectivului, despre ce or și cine își pôte face o idee, a fostu mare, — dăr mai în urmă s'au consolat veđendū, că succesul marelui ispravnicu *Nicolae Manția* în această afacere a fostu nefericit, — fiindcă pe lângă cea mai mare dejosire a sa nu a putut să satisfacă și împlini voia stăpânilor.

Acelu *Nicolae Manția*, care ca notaru cercualu administrăz afacerea comunei *Hodacu* care număra 1785 și a comunei *Ibănesci* cu 1920 suflete puru române; — ômeni de atare și sirgitori, cari sunt vrednici să trăiesc pe pământ și să pörte numele de Român, — pentru neîndreptățire împăr și alte mai multe este arătat la locurile competente și pus sub cercetare, de sub

FOILETONU.

Doine poporale din Sălagiu

adunate de *Ioan P. Lazăr* învățătoru în Șimleul Silvaniei.

Câte caré cu povoră...

Câte caré cu povoră,
Tôte sue séu pogoră;
Numai carul badiței,
Șede 'n drumul Bistriței,
Nici sue, nici nu pogoră,
Că boiții-i zac de bolă.
Ba badea încă-i beteag.
Chiar' ca omul celu pribeag.
Nu știu Dômn ce m'ășu face,
Să mă ducă să-l vedu cum zace;
—Cu fața cătră pârte,
—Cu gura arsă de sete.—
Să-i dau vinu și apă rece.
Că dără bôla-i va trece.
Să mă ducă eu delurile,
Să-i aducă eu lécurile;
De pe pom și rămurele,
Să le pună între ulcele,
Să le scotă sêra la stele,
Dimința la recóre,

La mēdădă, când e sóre
Să-l pună pe badea 'n picior.

Murgul.

Frunză verde, lemnu roditu,
De m'ășu vedea 'n dealu suitu
Și la cruce pogorit;
Să 'mi vedu murgul potcovit
Cu potcove de argintu.
Să 'mi vedu murgutul legat,
La birtul celu mai bogat;
Cu căpêstru aurit,
Să cugeți că-i zagrăvit;
Cu căpêstru de mătase,
Impletit de mândra 'n șese;
Cu căpêstru de fuioru,
Impletit de-a mândrei doru.
Cându la birtu în josu mă duc
Pune-mă focul... mă culc;
Era eu, fiindu culcatu,
Murgutul lui l'am scăpatu...
Tôtă vêra l'am căutat,
Tômna de abia l'am aflatu...
Colăcit de mândra 'n satu.
Cere-i mândră să 'ți plătesc,
Séu dără să 'ți mulțimesc?
Las' mândră pe cinstea mea

Că bună plată 'ți voi da:
Optu țile apă n'oiu bea,
De tine eu m'oiu lăsa;
Cându mi-a suna scândura,
Popa cu cădelnita.
Asta 'ți va fi plata ta
Multu scumpă, mândruța mea!

Furul.

Cându eram de-o ție, de două
Mă 'nvêtam a fura oué;
Când eram de-o săptămână,
Furam ôla cu smântână;
Când eram de-unu an și doi
Mă 'nvêtam a fura boi;
Când eram de nou ani,
Mă 'nvêtam a fura cai...
Furam murgul Sasului
Din fundutul grașdului.
Când căuta Sasul prin curte,
Eu treceam cu elu la nunte;
Când căuta Sasul pe vale,
Eu treceam delul celu mare.
Dăr m'am prinsu și voiu ținea,
Că mai multu n'oiu face așa.
Mai multu nu voiu fura boi
Că m'or prinde grijitorii;

N'oiu fura nici oi nici mnele,
Că m'or prinde cei cu pene*)
Ci-oiu fura mai bine fete
Că de-acelea sunt bugate.

Bărbatul bêtur.

Frunză verde din isvoru
Am bărbat, da'i bêtur
La totă crășma-i dator;
Er' la lucru n'are sporu.
A avut unu bietu cococu,
L'a pus la crășma 'n zalogu.
A avut unu comănac,
L'a pus la crășma 'n dulapu.
Ba a avut ș'o bundiță
Și-a dus'o la crășmărită
Pentru fleșcă de țicuță.
Sêracu de bărbatul meu,
De când bea la făgădu,
De-atunci-i sumanul rêu.
De când bea la crășma 'n dealu,
De-atunci-i sumanul rar.
De când bea la crășma 'n luncă,
De-atunci n'are unu banu în pungă;
Copilașii-i moru de fôme
Eu am ajunsu cerșitor.

*) Gendarmii.

care pe lângă toate măestrile densusului numai așa va pute scăpa nepedepsit, decât nu va mai fi nici dreptate.

Acestea îmi țin de datorință a-le descoperi publicului pentru știință, — ca și de alții asemeni omeni, cari întore chepenegul după vânt, și stau cu picioarele în două lunții să se scie ferii.

Rele timpuri am ajuns cu toții. — „Bateți pas-torul și se va risipi turma,“ — voi trădătorilor însuși pe acesta cale niciodată scopul vostru nu îl veți pute ajunge.

—X—

Invățământul universitar.

În numărul precedent am adus unele date statistice relative la învățământul secundar; acum vom aduce unele date importante relative la învățământul universitar din Ungaria și Transilvania. Datele acestea le luăm după raportul ministrului unguresc de instrucțiune. Vom începe cu Universitatea din Pesta, care a avut în semestrul deamnă al anului 1884/5, 3342 studenți, era în semestrul de veră 3172 studenți. Cei mai mulți studenți se află și astăzi la facultatea juridică: 1659 respective 1563, la cea de medicină 1117 respective 1069; după religie au fost cei mai mulți catolici 1327 resp. 1273 și Israeliti 1022 resp. 998. În semestrul I au încurs bani colegiali 67.935 fl. și s'au iertat 6814 fl. În semestrul II au încurs 64.032 fl. și s'au iertat 6857 fl.

S'au distribuit stipendii 53,622 fl., stipendii de călătorii 6000 fl., premii 4000 fl. Numărul profesorilor ordinarilor a fost de 69, al celor extraordinari 29, al suplimentarilor 3, al docenților și agregatilor 77, al asistenților 41. Să depusă 1774 esamene și 2108 rigurose. Din cele dintău fură cu succes 66 procente, era din cele din urmă 64 procente. La gradul de doctori fură promovați 340, între aceștia 197 doctori în drepturi și 90 doctori în medicină. Seminariul profesorilor au avut 54 de membri, dintre cari pentru specialitatea filologică-istorică vină 40, era pentru specialitatea matematică-naturală 14. Comisiunea esaminătoare a profesorilor dela școlile secundare au eliberat 26 diplome. Spesele ordinare ale Universității pestane fac 561,133 fl. (+30,617 fl.) din această sumă vine pentru speșele personale 360.423 fl. era pentru cele reale 200,710 fl., pentru seminariul profesorilor și școlă de exercițiu 42,633 fl.

Universitatea din Clușiu dispune de 64 puteri didactice. În I. semestru au fost înscriși 449 studenți, în semestrul al II-lea 441. Față cu anul trecut se constată o scădere de 16 studenți, (pentru anul acestă sunt înscriși 472 de studenți). La facultatea juridică sunt 227, la facultatea medicinică 104—140, la filosofie sunt 63 resp. 58, la matematică și la științele naturale 32—30. Numărul catolicilor a fost de 203—208. Din banii colegiali s'au ertat 1828 fl. s'au distribuit stipendii 17,708 fl. Să făcără 239 esamene și 238 rigurose. Diplome de doctori s'au eliberat 35. — Spesele pentru Universitatea din Clușiu fac 199,307 fl. (+4239 fl.); dintre acestea sunt spese personale 156,708 fl. și reale 425,990 fl.

La politecnicul Josefîn în Pesta sunt 37 profesori (27 prof. ord., un repetitor și 21 asistenți). Numărul ascultătorilor a fost în semestrul I. 662, era în semestr. II. 564. Numărul abiturienților dela gimnasil față cu abiturienții dela școlă reală este tot în creștere. Cei mai mulți ascultători se află la studiul de inginerie (385 resp. 333). Rigurose să făcără 180, diplome primară 38, dintre aceștia 33 de ingineri. Cheltuelile se urcără la 171,279 fl. (+10,723 fl.) din cari 132,521 fl. pentru persoane și 38,758 fl. pentru obiecte. Dintre cele 52 facultăți teologice 32 sunt cu curs de patru ani, numărul teologilor fac 2071, cei mai mulți catolici (886) Din academiile de drepturi, cea din Debrețin a avut cei mai mulți auditori (99 resp. 92), apoi vine cea din Pojună (89 și 80), cei mai puțin i-a avut cea din Papa (20 resp. 19).

Teatru, musică, declamațiune.

Producțiunea musicală-declamatorică aranjată în favorul „Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor serece din Brașov și Săcele“ a intrunit, cum am amintit deja, un număr foarte frumos și ales de auditori. Introducțiunea a făcut o un frumos discurs occasional cetit de d. director St. Iosif, în care a dezvoltat ideea asociațiilor și a arătat progresele ce le-a făcut această idee în sinul Românilor din monarhia până acum, care discurs a fost aplaudat de public. După aceea a declamat d-șora *Lucreția Popescu* cu mult sentiment și cu voce tare poesia „Copila română“ de I. Vulcan. Tăneră d-șora, care era îmbrăcată în costum național, a dovedit multă alentă pentru declamațiune. Cele două piese „După tine răcând“ de Gr. Tănăsescu și „Mandrulița dela munte“ au fost bineșor cântate de d. *Corneliu Po-*

ovică, care posedă o voce flexibilă, aptă de o mai mare dezvoltare prin studiu. Poesia de Andreiu Mureșianu „un devotament“ a declamat o în costum românesc tănerul *George Moroianu* cu multă însuflețire și cu voce tare fiind de repetite ori aplaudat. A mai fost intercalată în program și cântarea „Apa trece, petrele rămân“, pe care a predat o cu cunoscuta dibăciă d. *Zosim Butnar* spre mulțumirea generală. A urmat apoi piano-solo „Impromptu“ op. 90 Nr. 2 F. de Schubert, executat fără note de d-șora *Maria Dobreanu*, care a făcut mari progrese. Atât jocul cât și predarea piesei ne-au satisfăcut mult. D-șora Dobreanu s'a distins cu această ocaziune și ca acompaniătoare pe pian. Escelenți a debutat mititelul fin al d-lui inginer *Gärtner* cu violina, acompaniat de mama sa d-na *Elena Gärtner*, într'o piesă destul de grea pentru etatea lui de 10—12 ani, D-moll nr. 5 de Ferdinand David. Acest băiat promite foarte mult, el a fost distins cu aplause repetite. În fine a produs mult ris și haz d. profesor de musică *Gr. Tănăsescu* deghisat ca „Cuconul Efinie Bărzoii ot Bărzoeni dela Bărzoenești, (cantaonă comică de I. Pascaly). D-sa a secerat multe aplause. — În fine nu putem să nu lăudăm zelul și nobila stăruință a președintei amintitei reuniuni, a d-nei *Susana A. Mureșianu*, precum și a d-nei controlore *Otilia Orghidan*, cărora avem a-le mulțumi frumosul succes al sêratei.

Ni se scrie din *Biserica albă*: Producțiunile și petrecerea „corului vocal român“ din sêra de 31 Dec. au succes în totă privința în modul cel mai splendid, ce numai s'a putut aștepta. Pe la 8 ore din sêra, când s'au început producțiunile, sala cea nouă dela „Burg“ a fost plină plinuță, pot dice: îndesată de lume. Atăta lume și o societate așa de alasă, înainte de acesta „Burgul“ societății de cânt germane, care nu este numai de ert alaltăeri, nici odată n'a vădit întrunită la un loc. Cele trei cântece din program au fost foarte frumos executate. *Reprezentățiunea teatrală* a produs un efect mare. Publicul a primit și a aplaudat cu entuziasm scenele deosebite. *Prologul și producțiunea cu cor musical instrumentat* au reușit pe deplin. Petrecerea a durat până dimineță la 5½ ore. Voia bună și-a ajuns culmea. Numărul publicului presentă a fost 600—700 persoane. Reportul mai detaliat despre acesta serată, care a câștigat stimă și onore numelui de Român, va urma în curând.

Cor. Ord.

Biblioteca populară în Betlén.

Betlean, Decembrie 1885.

Încă în anul 1883 la 15 Aug. n. cu ocaziune adunării generale a despărțământului al XII al Asociațiunii transilvane pentru literatura română etc. ținută în Betlén, un Român betlenesc face propunerea de a se înființa în această comunitate o „bibliotecă a comunei bisericesci române gr. cat.“ Această propunere din partea lăudatei adunări a fost ridicată la valoare de conclud. — N'am voit a începe cu vorba, ci cu fapta. — Drept aceea după ce astăzi biblioteca dispune prin dăruirile maritimose ale p. t. public — de un număr frumșel de cărți și de un capital de 8 fl. 63 cr. v. a. venim — cu permisiunea D-Vostre — a face în prețuită „Gazetă“ o dare de sêmă generală despre ofertele incuse pentru ajutorarea bibliotecii, din anul 1883 până acum, și despre starea ei.

Biblioteca dela proiectarea ei până astăzi a posedat un capital de 21 fl. 50 cr. v. a. încurs dela p. t. domni: August Munteanu, adv. 10 fl.; Vasiliu Hossu, jude 2 fl.; Gavril Manu 1 fl.; Petru Mureșianu Sireg. 1 fl.; Ioan Mărcoc, propr. 2 fl.; Basiliu Rocneanu, prof. 1 fl.; Simion Moldovan 1 fl.; Georgiu Cira, funcționar 1 fl.; Gregoriu Pușcariu, paroch 1 fl.; Tôder Albu, mur. 1 fl.; Greg. Rocneanu, cant. 50 cr.; Suma 21 fl. 50 cr. v. a.

Din acest capital s'au procurat pe sêmă bibliotecii următoarele cărți:

1. „Opere complete partea întâia teatru“ în 4 volume de Vasile Alecsandri, cu 10 fl. 47 cr. 2. „Veterinarul de casă“ de B. Cornea, 2 fl. v. a. 3. „Călin-darul lui Păcală,“ 1884: 40 cr. Subtragându-se deci speșele de 12.87 fl. v. a. din cap. de 21 fl. 50 cr. rămâne actualul capital de 8.63 fl. v. a.

Donate sunt: 1. „Actele privitoare la urdirea și înființarea Asociațiunii transilv. pentru literatura etc.“ un fascic. 2. „Adunările generale ale Asociațiunii dela a II—VI inclusive, în 5 fascic.“ de însași Asociațiunea. 3. „Studii asupra constituțiunii Românilor“ fasc. V—IX incl. de d. aut. G. G. Meitani, prin comitetul Asociațiunii. 4. „Ajunul raserii Domnului,“ de Asociațiune 1 fasc. 5. „Măna de mort“ trd. după Al. Dumas vol. I; 6. „Der Missionär“ vol. I; 7. „Amorul și ura muerescă“ caetul 1—5 incl.; 8. „Geneveva“ germ. 9. „Regularea mijlocelor spre ajungerea scopului Asociațiunii.“ 10. „Statutele Asoc.“ 11. „Conspectul despre membrii Asoc.“ două fasc.; 12. „Geografia Ungariei;“ 13. „Cărticică de rugăciune“ de d-lui Petru Mureșianu Sireganul, propriu. 14. „Apologie. Discusiuni filologice etc. privitoare la Roman“ cart. I; 15. „Renascererea limbii române“ fasc. I; 16. „Titu Liviu Patavinu“ cart. II. de clar. d-nu Dr. Gregoriu Silași, prof. de univ.; 17. „Istoria pentru

începutul Românilor în Dacia“ edit. a III. legata frumos; 18. „Amory“ trd. d. A. Dumas; 19. „Discusio descriptionis Valachorum;“ 20. „Majestätsgesuch des G. Barițiu u. Ratiu;“ 21. „Virginitas“ 22. „Secretele celor trei nopți;“ 23. „Ciarda albă“ — de Ioane H. Boteanu teolog centr. — 24. „Călin-darul familiei, 1883;“ 25. „Goronul lui H.“ 26. „Activitatea vicarilor for. gr. c. din dist. Năsăudului“ 27. „O mie și una de nopți“ 4 tom. de d-lui Pavel Salvanu teolog — 28. „Biografia S. I. Chrysostom.“ 29. „Comput public al fond. reun. fem. romane.“ 30. „Istoria Românilor din Dacia sup.“ tom. I. 31. „Schematismus cler. zamosujv. 1882“ 32. „Icôna creșterii rele“ 33. „Catalogul esposit. rom. din Sibiu.“ 34. „Amicul bun“, de d-lui Simion Moldovan, învățător. — 35. „Un șematism lat. de sub Lemény;“ 36. „Legea comunală;“ 37. „Memorialul din 1881 al part. nat. române,“ de d-lui Gregoriu Pușcariu, paroch. — 38. „Herman și Dorotea;“ 39. „Pădurăca“ de d-ra Otilia Pușcariu. — (Va urma).

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași“ se convoca în înțelesul art. 14 din statute pe Duminică în 19 (31) Ianuarie a. c. la 3 ore d. pr. în sala de desemnă a Gimnasilui român.

Agendele ce se vor pertracta vor fi: 1) Reportul comitetului despre lucrările sale în anul 1885; 2) Reportul cassarului despre intrările și eșirile de bani în anul trecut; 3) Alegerea unei Comisiuni pentru înscrierea membrilor noi; 4. Referata Comisiunii asupra reportului comitetului și asupra socotelor asociațiunii acesteia, 5. Reportul Comisiunii alese de adunarea generală pentru propuneri asupra îmbunătățirii stărei materiale a Asociațiunii spre a se pute ajuta la lipsele lor măestri și sodalii români. 6. Propunerile Comitetului Asociațiunii și 7. Bugetul și ficsarea ajutozelor prescise în art. IV din Statute.

Brașov în 3/15 Ianuarie 1886.

Bart. Baiulescu, președinte.

DIVERSE.

„Leonis XIII carmina.“ — Sub acest titlu a apărut poeziile Papei Leo în Roma, în edițiune foarte elegantă. Poesiile le-au aranjat și îngrijit de s'au tipărit profesorul Jeremia Brunelli, cu concesiunea Papei; venitul curat e destinat pentru sêracii din Udine. Volumul conține mai mult poezii bisericesci, sunt însă și de altă gen și toate arată, că auctorul are o fantasiă viuă și un spirit poetic. Titlul unei poezii e: „De se ipso, Anno MDCCCLXXV“ (Despre sine usui, la anul 1875). În această poezie, Papa descrie biografia sa. Vorbesce despre junețea sa ce atât de fericită, ce a petrecut o în munții Carpino, vorbesce mai departe despre întâele sale studii la Jesuiti; „Atque in Loyolaca excolit aede pium“. O mică și frumșă poezie e dedicată editorului Brunelli. A mai dedicat patru poezii prietenului și fostului său conscolar Roger, care a respins atacurile amorose ale unei curtisane, aceste poezii ne reamintesc rëndurile cele mai frumose din Horațiu. Aci cităm o strofă dintr'o poezie: „Ce agită sufletul tău? Ce te agită de tine, a cărei față dispăre sub văpselă! Tu, courtisană nerușinosă! Du-te iute de lângă mine Amaryllis! Buzele-ți flusturate sunt unse cu otravă de mörte și mi-e grăză a gândi ce rană spurcată zace în pieptul tău!“. Subiectele poeziilor Papei sunt diferite, o poezie a sa are următoarea titlu: „Ars photographica.“

**

Diare oprite d'a intra în Austria. — Pre basa unui circular al guvernului, trimis tuturor oficiilor postale, diarul din Viena „Neue Freie Presse“, scrie că pentru anul 1886 sunt 196 diare oprite a intra în Austria. Din aceste organe de publicitate oprite prin oficiile politice aproape a treia parte, adică 54 gazete sunt italiene, organe d'ale „irridentei italiene“ și apar în Roma, Milan, Turin, Veneția. Alte 42 diare sunt germane, din cari 18 din Bpest'a. Diar maghiar însă nici unul nu este oprit. Croate sunt trei eschise. Cehice sunt 20, din cari 12 numai din Chicago (în America), 7 în alte orașe americane, 1 în Berlin. Franceze sunt 11 oprite. Polone 12, mai cu sêmă din Elveția, Franca și America. Foarte bătător la ochi este numărul diarelor oprite române, anume 18 din Bucuresci. Această oprire se reduce la ținuta dușmănosă a acestor diare române nu atât contra Austriei, cât mai cu sêmă contra Ungariei. Diare rusesci sunt două, rutene și turcesci câte unul oprite. Din cele serbesci sunt la olaltă 21 oprite.

Rectificare. — În nr. de ert al foiei nostre, la articolul de fond, colona 2, în șirul 17 de sus, în loc de defășinare să se cetescă: defaimare; ert pe pag. 3, la nota Red. din „Foillet.“ în loc de discursul naturalist, să se cetescă: distinsul naturalist.

Cursul pieței Brașov

din 16 Ianuarie st. n. 1886.

Bancnote românești	Cump.	8.52	Vend.	8.57
Argint românesc		8.45		8.50
Napoleon-d'or		10.1/4		10.01/2
Lire turcesci		11.26		11.36
Imperial		10.22		10.32
Galbeni		5.89		5.94
Serisurile fonc. „Albina“		100.—		101.—
Ruble Rusesci		123.—		124.3/2
Discontul		7—10 %		pe an.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 15 Ianuarie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	101.30	Bonuri croato-slavone	103.60
Rentă de hârtie 5%	92.95	Despăgubire p. dijma de vin	98.25
Imprumutul căilor ferate ungare	132.25	Imprumutul cu premiu ung.	117.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	98.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	127	Renta de hârtie austriacă	84.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	112.50	Renta de arg. austr.	84.25
Bonuri rurale ungare	104.00	Renta de aur austr.	112.50
Bonuri cu cl. de sortare 104	—	Losurile din 1860	140.20
Bonuri rurale Banat-Timșu	103.75	Acțiunile băncii austro-ungare	871
Bonuri cu cl. de sortare 103.60	—	Act. băncii de credit ung.	30375
Bonuri rurale transilvane	103.60	Act. băncii de credit austr.	238.10
		Argintul — Galbin împărătesc	5.93
		Napoleon-d'or	10.04 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	62.10
		Londra 10 Livres sterline	126.85

Bursa de București.

Cota oficială dela 31 Decembrie st. v. 1885.

Cump.	vend	
Renta română (5%)	87	88
Renta rom. amort (5%)	93	94
convert. (6%)	84 1/2	85 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	102
" " " (5%)	84 1/2	85 1/2
" " " (7%)	96	97
" " " (6%)	—	—
" " " (5%)	89	81 1/2
Banca națională a României	1160	1180
Ac. de asig. Dacia-Rom. Națională	—	—
Aur contra bilete de banca	16.	17
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.04

Câștig rentabil!

Persoane din orice clasă socială, cari ar dori să se ocupe cu vânzarea în rate a losurilor de Stat și cu prime autorizate prin lege, se angajază cu condiții foarte bune o casă de bancă de primul rang din Budapesta; pe lângă puțină activitate se poate aștepta la

UNŢ PROFITŢ
 lunar de fl. 100 până 200.
 Ofertele cu arătarea ocupației de până acum sunt a se adresa: 2-6 Dum.
La Rudolf Mosse, Wien, sub „J. 1150“.
 Corespondențe numai în limba germană.
PROFITŢ RENTABILŢ!

Pe lună fl. 100-200 de câștigat.

Bolnavilor a le ajuta este prima îndatorire humană.

Bolnavilor de pept și de alte bôle vor aduce înăngăere următoarele raporturi de lecurire. Bolnavii de sigură, că vor mulțami cu căldură aceluia, care îi îndrumă la locul unde și prin ce mijloc a dobândit lecurire. Raporturile de lecurire sunt urmate de mulțămire. — Repăduem următoarele: 1.) de către D-lu G. Fischer dela Dominiu laboratoriu tehnici în Trebitsch, care comunică, că s'au lecutit de tuse cerbică; 2.) dela D-nu Dr. Adolf Hertzfeld, medic în Viena, III., Viaductgasse 15, comunică: „succesele adeseori probate la pașionții mei” mă îndemnă, fiindă acuma eu bolăvă a mo ruga pentru Iohann Hoff'sches Malzextract; 3.) „De-orece Io. hann Hoff'sches Malzextract a avut succes favorabil, îl voi recomanda ca farmacist și altora chiar și prin medic. — H. Czoppelt, farm.”

De și o'recunoscere a escelentelor preparate D-v. din Malz nu este ceva rară totuși nu pot înțelăsa ce primăria celei mai căldröse mulțămire pentru escelentul efect alu preparatelor D-v. din Malz. Eu suferim de o tuse cerbică, și mi-s'a recomandat din partea unui prietinu bombonele D-v. din Malz. Mi-am cumpărat din-le'aceste două pungi, și deja după întrebuintarea unei pungi a dispărut tusea cu totu. Mi este de-o bucurie deosebită de-a putea constata acosta, și nu voi înțelăsa recomandarea fabricatelor D-v. și mai departe. Recomandându-mă D-v., semnez cu distinsă stimă Gustav Fischer, laboratoriu chem. techn., Trebitsch 8 Fevruar 1885.

Suferu, și ca să-mi redobândesc sănătatea Vă rog cu onoare, ca să-mi trimiteți 10 buteli bere din extractul de Malz, care am probat-o de atâtea ori la pașienții mei. Dr. Adolf Hertzfeld, Viena, III., Untere-Viaductgasse 15, în 9 Fevr. 1885.

De vreme ce am trebuință acasă pentru familia mea de Iohann Hoff'sches Malzextract-Gesundheitsbier, prin care de fapt am un rezultat favorabil, am fost și sunt ca farmacistă necesităti a-o recomanda prin D-nii medic și la alte case.

Szasz-Régen 4 Fevruar 1885

Hugo Czoppelt, farmacistă.

D-lui

IOHANN HOFF,

prin invențiunea dupe numele său așa numitelor Iohann Hoff'sche Malzextract-Heilnahrungs-Präparate, c. r. consilieru, posesor alu crucei de aur cu coronă pentru merite, cavaleru alu mai multor decorațiuni înalte prusiane și germane, la Viena, fabrica: Grabenhof, Bräunerstrasse No. 8.

OBSERVARE. Tote publicațiunile pentru preparate diu extractu de Malz sunt imitațiuni, ceea ce bolnavulu și mediculu trebuie să aibă în vedere. Ca semn alu veritabilități trebuie să se afle pe preparatele din Malz ale lui Iohann Hoff ca marcă înregistrată (Schutzmarke) portretulu inventatorulu și iscălitura Iohann Hoff. Sub 2 fl. nu se expedeză nimic. — Tote localitățile pentru desfacere sunt autorizate printr'unu afișu litografatu și coloratu.

Deposite principale: Brașov la Demeter Eremias; Bistrița: Carl Nussbacher; București: Jul. Ed. Rissdörfer, Fr. Bruss, farm., Gustav Rietz, Martinovic; Sibiu: C. Bugarski, I. B. Misselbacher sen., Franz Jahn Söhne; Mediaș: Carl Breckner; M.-Vásárhely: Max Bucher, Carl Hutflesz; Sighișora: Franz Jos. Schuster, farm., Jos. B. Teutsch; Sz.-Szt.-György: Bárabás Ferencz farm.

2-5 25 Dec. 17 Ian. 24 Ian. 28 Febr. 28 Martie nou,

Frigul este invins!

Impermeabile, pentru frig și umezela apărătoare

Haine de érnă

Nou inventate, călduröse, dese, moderne, potrivite, pentru Domni și Dómne

Jachete și ismene

à fl. 1. 85. | à fl. 1. 30.

Nu este nimic mai bun, durabil, efinu, caldu și comod, ca aceste nou inventate Haine de érnă practice pentru Domni și Dómne, băeți și fetițe, cari se află în colorile cenușiu, maron, drap, civită închisă și negre și recunoscute de către persoane cu autoritate pentru

- 1.) „Elasticitatea pe fiecare corp.”
- 2.) „Conservarea temperaturii egale a corpului.”
- 3.) „Economia altor haine scumpe.”
- 4.) „Efinu, durabilu, fasonul frumos, modernu.”

Cine are asemenea haine de érnă este în timp de érnă cel mai bine apărat în contra frigului, pentru aceia să nu cruțe nimeni mica sumă, căci o datoresce pentru conservarea sănătății.

800 bucăți fuste pentru Dame, impletite, dese și călduröse ca blana, cu 3-5 vârgi în colorii pompöse, bordure și aplicații franțuzescă, mai nainte 5 fl. acum numai fl. 1.80.

1000 bucăți fanele de érnă călduröse din lană-Merino pentru Domni, Dómne, băeți și fete indispensabile à fl. 1.20.

1200 bucăți ismene, lană Merino pentru Domni și Dómne à fl. 1.30

800 bucăți căciulite frumoșe „Arpád” din materiă crețită ca pelea de Astrahanu, pentru Domni, Dómne și Copii, căptușite cu vată și cusute cu mătase, numai fl. 1.25

1500 Duzine Ciorapi lungi pentru Dame din Merino, impermeabili, călduröși, fini și vęgați în colorii, 3 perechi fl. 1.35 c.

1500 Duzine Ciorapi bărbătesci din Merino, impermeabili, călduröși, fini cu vęrgi colorate, 3 perechi fl. 1.20.

Tote aceste haine de érnă, în cea mai bună calitate și veritabile se află singur și numai, resp. de comandat la:

FEKETE'S WIENER Kleider-Export,

Wien, Margarethen, Hundstürmerstrasse 18/52.

4-6. Dumin.

Admonieză în contra tuturor altor de asemenea oferte.

Cumandele din afară se efectuează prompt!

„Pentru sezonul de Carnevală”

Toilete pentru mirese, balu și pentru stradă

se confecționează după moda cea mai nouă, în timpul cel mai scurt și cu prețuri foarte ieftine în

Magazinu cu articole de modă pentru Dómne

KOVASZNAI & KERESZTESY

Brașov, Piața mare

cari totodată recomandă marele loru depositu de Satin-Merville. Satin-Lyon. și Atlasuri. Catifele de mătase și Pluș. Voille, Creppe, Gaziru și Cașemiru negru, precum și în tôte colorile moderne. Matlasuri spaniole Chantilly (Nou-tate), Dentelle și stoffe orientale și Volanuri late. Sortie de balu și eventaille. flor, chinille, pene, buchete cu aur și argintu, Rișuri. Marabu și panglice, precum și Ciorapi, Mănuși de mătase în tôte lungimile și în tôte colorile de sêra cu prețuri foarte solide.

La cerere se trimite mostre franco.

Concurență înșelăciunei

PĂTURI PENTRU CAI!

O c. r. conces. Fabrică de pături și strac.

Infinta de 50 de ani

mă a însărcinat spre întâmpinarea definitivă a acestei concurențe, ca să-i vëndu fabricatele ei solide, reale și bune constând din

PĂTURI PENTRU CAI

de astăzi incolo

numai cu fl. 1. 60 bucata.

Aceste pături pentru cai sunt mari, gröse, late și foarte durabile, cu o lungime de 1.90 cm., și lățimea de 1.30 cm., bordure colorate, sunt gröse ca o scândură, pentru aceea foarte durabile. Expedarea cu bani gata seu rambursă. Din aceste pături se trimite zilnic în tôte părțile lumii și pretutindene sunt cu plăcere primite, deorece se pot întrebuinta și ca învelitoare de patu, mai nainte a fostu prețulu lor mai multu ca indoit.

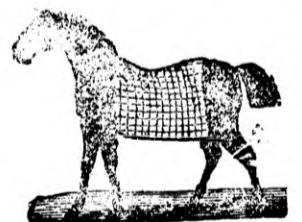
Adresa:

EXPORTWAARENHAUS L. Kon,

Wien, II Lichtenauergasse Nr. 9.

Rog pentru esacta observare a adresei.

1-4 Dum.

Balulu

Reuniunei femeilor române din Brașov

SE VA DA

Mercuri în 8 (20) Ianuarie 1886

IN

Sala Hotelului Nr. 1.

Venitul balului e destinat pentru „FONDULŢ REUNIUNEI,” care îngrijesce de instrucțiunea și de educațiunea fetitelor sêrace.

Comitetulu aranjatoru.

INCEPUTULŢ LA 8 ore sêra

N. B. Bilete de intrare atât josu, câtu și pe galeria cu 1 fl. 50 cr, de persoană se pot procura dela DD. M. și L. László; Frații Simay, Librăria N. Ciurcu, și sêra la cassă.

Bilete de intrare se vor da numai la prezentarea invitărilor.

Ofertele mărinimöse sunt a se trimite la adresa D-lui comerciantă G. B. Popp, cari se vor chită apoi pe cale jurnalistică.

1-2